

Ze současné české poezie XVI

Dominik Melichar

Následující ukázka naší současné básnické produkce bude prosta všech nováčků, debutantů, začátečníků, mladých nadějí a dalších elévů poezie. Setkali se mi na stole čtyři protřelí, oceňovaní, zkušení, a přesto zcela různí básníci, jejichž sbírky jsou výsledkem vyzrálého básnického myšlení, vnitřního zraku v plné síle. Možná jejich hlas není tak průrazný, jako býval před lety nebo jakým vládnou někteří současní mladí. Jejich verše jsou však nezpochybnitelnou součástí obrazu české poezie, jehož rozmanitost je stále, i když to mnozí popírají, udivující.

Jiří Dynka, jeden z mála dosud skutečně postmoderních básníků, jakkoli to zní otřepaně, vydal v Arše útlou sbírečku *Kavárny*. Ta nepochybně po přečtení anotace musela zaujmout všechny pražské hipstery a intelektuály, neboť tematizuje jejich oblíbené revíry výskytu: Bio Oko, Café Fra, Café V lese, Týnskou literární kavárnu a Café NONA. Přesně takhle se jmenují jednotlivé básně, které se drží přísně dané formy dotazníku – začínající verši:

Nesoustředit se výhradně na vlastní osobu: ano.

Rozhovory: ano.

Lokalizace rozhovorů (polemik): kavárna Bio Oko.

Leitmotiv lviíový lenkový: ano.

Poslední verš připomene znalcům Dynkova díla jeho sbírku z roku 2000 *líviový lenkový*. Jeden z veršů zní také: „Poběžme natrhat růžové kakosty,“ což je zas přesný název Dynkovy sbírky z roku 2002. Dynkův lyrický vypravěč usedá ke stolkům ve všech zmíněných kavárnách a odpovídá si na předem daný dotazník, ale vysedávání v kavárně a pozorování „vínově bílých boltců dívky obrácené zády“ středem jeho pohledu není. V kurzivních „meziverších“ se melancholicky vrací ke svému autobiografickému mládí v Luhačovicích. A zjevně i ke svým starším sbírkám. Že by účtování? Bilancování?

Zato Radek Malý a jeho šestá sbírka *Všehomír* rozhodně neúčtuje. Aspoň se svým životem ne, a to i přes krchovský laděný sonet s incipitem „V Paříži palba. Selektce. Jsi Žid?“, který končí verši:

*Do džipíesky umím zadat Delfy,
v nichž budoucnost se k mnoha uším sklání
a šeptá: Budu... Poslední mám přání –
stihnout si stříhnout se svou smrtí selfie.*

Je to jeden z mála současných autorů, který se striktně drží vázaného verše, především sonetů. Předmětem jeho zájmu jsou jak politická témata, tak i čistě lyrické zpovědi. Přítomnost Krchovského je patrná i ve stavbě některých básní, jež tvoří otázky a odpovědi s často dost provokativní pointou, byť ne tak provokativní, jako

od JHK. Malý stejně jako další laureát Ortenovy ceny Ondřej Hanus plní tradiční veršové formy novými možnostmi. Nebojí se současných témat, nebojí se křičet, ale rovněž tiše přemítat. Ve všech polohách dokazuje ohromnou sílu slov, byť se často uchyluje k jednoslovným výkřikům, které rýmu slouží lépe.

Pokud jsme u tradičních veršových forem, musíme zmínit i Martina Reinera, toliko zejména úspěšného romanopisce, který se po dvaceti letech vrátil ke své oblíbené formě desetiveršové strofy se čtyřmi různě umístěnými rýmy. Sbírka nese název *Nové decimny*. Reiner sice k tradiční formě zaujal velmi liberální vztah, rozložil ji na dvě strofy a rýmy občas vůbec neužije, zato však dokázal ze svých bezmála sto básní utvořit obsahově konzistentní sbírku, což je přece jen pozoruhodný výkon. Každá jedna báseň nějakým způsobem vypovídá o básnickově nitru, což umocňují i časté krátké komentáře, jež básním předcházejí a v nichž nechává nahlédnout do času a rozpoložení vzniku jednotlivého textu. Jde tak svým způsobem i o dokument básnického myšlení. Potřeba zachovat tradici občas vede ke kuriózním akustickým rýmům jako v básni Facebook:

*Otevři ten Atlas hvězd, hurry...
Každou minutu se mění konstelace!
Perly i urážky, jistá láce,
tvůj status je za pět minut starý...*

nebo v Paralympiádě snů:

*Vpadnout do vlastního snění
jako liška do kurníku plného slípek.
Mít kontrolu i patřičný **feedback**
Ještě dřív, než kuropění
vyloví mozek z těžké vody.*

Opět ale platí, že nebojácnost k aktuálním tématům s častou pozoruhodnou pointou je devízou téhle sbírky.

Jako posledního jsem si nechal už zmiňovaného J. H. Krchovského s dlouho očekávanou novou sbírkou *já už chci domů*. Mistr daktylu opět nezklamal a jeho více než sedmdesátka spíše krátkých básní je zase plná smrti, ironie, sebeironie a nemazlivosti. S podtitulem *Básně a zápisky veršem 2011–2015* přichází ovšem o něco větší meditativnost, než jsme byli zvyklí. Ubylo vulgarismů a ryze sexuálních básní – tu zde zastupuje snad pouze:

*Návštěva?! Zvěřil jsem: šálí snad zraky mne?
přičapla nad mojí náhrobní deskou...
To se snad nesluší! – „Koukat se taky ne!“
Ošklivá... Ale co, kundu má hezkou*

Zato přibýlo více básní s anděly a smiřování se se smrtí než ironické pošklebování se jí. Na funerální témata jsou Krchovského fanoušci pochopitelně zvyklí, koneckonců jeho přídomek už funguje jako značka, a pokud by ne-

napsal aspoň jednu básni o smrti, mohlo by to vyvolat podobnou tsunami nevole, jako když v Dallasu umřel Bobby. Přesto se zdá, že se Krchovskému trochu krátí dech, a to nejen formálně, kdy už téměř zcela rezignoval na delší útvary než čtyřverší, ale i stran obsahu. Přesto věrní čtenáři posledního mohykána české dekadence najdou v nové sbírce řadu básní, které pohladí jejich havraní vlasy a bledé líce a krví naplní jejich temná srdce.

A to je vše, přátelé, nezapomeňte si všechny sbírky obstarat a utvořit si svůj názor. Protože od toho tu poezie je – posiluje svobodného ducha.

Jiří Dynka: Kavárny

Archa 2015, 43 stran

HODNOCENÍ LÓGRU: **95 %**

Radek Malý: Všemohír

Host 2015, 64 stran

HODNOCENÍ LÓGRU: **91 %**

Martin Reiner: Nové decimy

Druhé Město 2015, 98 stran

HODNOCENÍ LÓGRU: **85 %**

J. H. Krchovský: já už chci domů

Host 2015, 80 stran

HODNOCENÍ LÓGRU: **98 %**

